

KINDEREN

INTELLIGENTIE

TALENTEN

SAMEN

Meldcode
2023

Voor kleurrijke wereldburgers

Inhoudsopgave

Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	1
Stap 1: Signalen in kaart brengen	1
Stap 2: Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig Thuis	2
Stap 3: Gesprek met de ouder(s)/verzorger(s)	3
Stap 4: Wegen van huiselijk geweld/kindermishandeling	3
Stap 5: Neem twee beslissingen	3
Verantwoordelijkheden van Kits Primair	6
Bijlage Afwegingskader	7
Bijlage Signaleringslijst	10
Bijlage Meldcode Kindermishandeling app	13
Bijlage Vertrouwensinspecteurs	14

Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Het wettelijk meldrecht voor huiselijk geweld en kindermishandeling biedt alle beroepskrachten met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van hun cliënt.

Dit wettelijk meldrecht maakt een inbreuk mogelijk op het beroepsgeheim van bijvoorbeeld artsen, psychiaters, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen, pedagogen, verloskundigen en werkers in de jeugdzorg of in de reclassering.

De stappen van de meldcode beschrijven hoe een beroepskracht met een geheimhoudingsplicht op zorgvuldige wijze omgaat met dit meldrecht.

Stap 1: Signalen in kaart brengen

- Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van de signaleringslijst. Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast. Dit dient te worden vastgelegd in ParnasSys (notitie leerling).
- Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.
- De gegevens over de signalen en over de stappen die worden gezet, worden bewaard in het dossier in ParnasSys. Voor 0 – 4 jarigen zorgt de intern begeleider voor de registratie.
- Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.
- Vermeld altijd de bron en datum als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht zoals een psycholoog, orthopedagoog of via extern onderzoek. Door extern onderzoek zijn de diagnoses vast te stellen.
- In de zorg in en om de locatie is de leerkracht/pedagogisch medewerker in de groep de basis; zij heeft (intensief) contact met het kind en meestal ook met de ouders. De leerkracht/pedagogisch medewerker signaleert. Zij kunnen daarbij anderen, waaronder de intern begeleider, inschakelen voor advies of handelingsplanning.
- De leerkracht/pedagogisch medewerker kan zonder de ouders in te lichten een gesprek voeren met het kind. Normaal gesproken zal er ook een gesprek over de signalen worden gevoerd met de ouder(s). Een gesprek met (één van) de ouders kan echter achterwege blijven in verband met de veiligheid van het kind of die van anderen.

- Over het wel of niet voeren van een gesprek met de leerling bij vermoedens van specifieke vormen van geweld zoals eengerelateerd geweld, huwelijksdwang en vrouwelijke genitale verminking, wordt geadviseerd om altijd vooraf overleg te voeren met experts om te beoordelen of het voeren van een gesprek, in verband met de veiligheidsrisico's, verantwoord is.
- Een signaal wordt gemeld bij de verantwoordelijke leerkracht/pedagogisch medewerker en/of intern begeleider en/of de directeur van de locatie. Een leerkracht/pedagogisch medewerker is verplicht het signaal door te geven aan de intern begeleider. De intern begeleider en de directeur geven het signaal in ieder geval door aan elkaar.

Signalen van geweld door een beroepskracht in een zorg-, opvang- of onderwijsrelatie

Gaan de signalen over mogelijk geweld gepleegd door een beroepskracht ten opzichte van een leerling, meld de signalen dan bij de directie, conform de interne richtlijnen. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.

Signalen van geweld tussen kinderen

Signalen over mogelijk geweld gepleegd tussen kinderen op locatie, vallen niet onder het stappenplan van de meldcode. Deze signalen dienen zo spoedig mogelijk te worden gemeld bij de directie. De directie draagt zorg voor melding aan de Inspectie of de andere toezichthouder.

Signalen van geweld tussen ouder naar een kinderen die niet zijn/haar kind is

Het gebeurt wel eens dat een ouder verhaal komt halen bij een leerling die zijn/haar kind iets heeft aangedaan. Dit wordt niet getolereerd op de locatie. Deze signalen vallen niet onder het stappenplan van de meldcode. Deze signalen dienen zo spoedig mogelijk te worden gemeld bij de directie.

Stap 2: Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig Thuis

Bespreek de signalen met een collega, maar altijd ook met de intern begeleider. Vraag zo nodig ook advies aan Veilig Thuis, Veilig opgroeien (CJG), driehoek jeugdverpleegkundige/SMW/IB of aan een deskundige op het gebied van letselduiding, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak) van letsel. Initiatief ligt bij de intern begeleider.

De intern begeleider draagt zorg voor de coördinatie en uitvoering van het zorgbeleid. De intern begeleider is aanspreekpunt voor collega's met vragen rondom kinderen met een ondersteuningsbehoefte. De werkzaamheden van de intern begeleider houden direct verband met de uitvoering van het ondersteuningsplan en de afspraken die rond leerlingenzorg op locatieniveau en op bovenschools niveau gemaakt worden.

De intern begeleider onderhoudt voor afstemming en overleg over de problematiek van kinderen contacten met externe organisaties en met ouders over specifieke zorgvragen en de wijze waarop de locatie daarmee omgaat. Zij is bevoegd tot het verstrekken van informatie vanuit het zorgdossier.

De intern begeleider kan zo nodig de jeugdverpleegkundige, jeugdarts of maatschappelijk werker consulteren. Ook kan de intern begeleider bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling (anoniem) advies vragen bij Veilig Thuis. Voor een adviesgesprek hoeft een beroepsgeheim niet te worden verbroken.

Advies bij specifieke vormen van geweld over mogelijke risico's van vervolgstappen

Is er binnen uw instelling onvoldoende kennis aanwezig over de aanpak van specifieke vormen van geweld, zoals eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking of ouderenmishandeling, vraag dan altijd advies aan Veilig Thuis over uw vervolgstappen. Dit advies is ook van belang om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen zorgvuldig te kunnen afwegen. Leg de uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het verstrekte advies vast in het leerlingdossier.

Stap 3: Gesprek met de ouder(s)/verzorger(s)

Bespreek de signalen met de ouder(s)/verzorger(s), dit gesprek wordt altijd gevoerd met de intern begeleider of directeur erbij. Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek, raadpleeg dan een deskundige collega en/of Veilig Thuis.

Aandachtspunten hierbij:

- Leg het doel van het gesprek uit;
- Beschrijf de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan;
- Nodig de ouder(s)/verzorger(s) uit om een reactie hierop te geven;
- Kom pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijke genitale verminking kunt u daarbij de '*Verklaring tegen meisjesbesnijdenis*' gebruiken.

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder(s)/verzorger(s), is alleen mogelijk als:

- Er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van het kind, die van de melder of die van een ander in het geding is of zou kunnen zijn;
- Als u goede redenen heeft om te veronderstellen dat het kind door dit gesprek het contact met u zal verbreken en dat het kind daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

Stap 4: Wegen van huiselijk geweld/kindermishandeling

- Heb ik op basis van stap 1 tot en met 3 een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling?
- Heb ik een vermoeden van acute of structurele onveiligheid?
- Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouder(s)/verzorger(s) het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.
- Maak bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling gebruik van een risicotaxatie-instrument als een dergelijk instrument binnen uw organisatie of praktijk beschikbaar is. (= het afwegingskader (nieuw in de meldcode).
- Raadpleeg in geval van twijfel altijd (opnieuw) Veilig Thuis. De medewerkers van Veilig Thuis bieden ondersteuning bij het wegen van het geweld en van de risico's op schade en zij kunnen adviseren over vervolgstappen.

Stap 5: Neem twee beslissingen

1. Is melden noodzakelijk?

Melden is noodzakelijk als er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid

2. Is hulp verlenen of organiseren (ook) mogelijk?

Hulp verlenen is mogelijk als:

- De professional in staat is om effectieve/passende hulp te bieden of organiseren;
- De betrokkenen meewerken aan de geboden of georganiseerde hulp;
- De hulp leidt tot duurzame veiligheid.

Indien hulp verlenen op basis van een van deze punten niet mogelijk is, is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk.

De directeur is, in overleg met de intern begeleider, verantwoordelijk voor de uiteindelijke beslissing om al dan niet een melding te doen.

Hulp organiseren en effecten volgen

Is, op basis van de afweging in stap 4, dat de locatie het kind en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kan beschermen:

- Organiseer dan de noodzakelijke hulp;
- Volg de effecten van deze hulp;
- Doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

Melden en bespreken met het kind en/of ouder(s)/verzorger(s)

Kan de locatie/directeur het kind niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermen of twijfelt de locatie/directeur er aan of ze voldoende bescherming hiertegen kan bieden, dan volgen de volgende stappen:

- Meld uw vermoeden bij Veilig Thuis;
- Sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- Overleg bij uw melding met Veilig Thuis wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw cliënt en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Bespreek uw melding vooraf met uw cliënt (vanaf 12 jaar) en of met de ouder (als de cliënt nog geen 16 jaar oud is).

- Leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is; vraag het kind en/of ouder uitdrukkelijk om een reactie;
- In geval van bezwaren van het kind en/of ouder, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren;
- Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om het kind of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
- Doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van het kind of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de cliënt over de melding kunt u afzien:

- Als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van het kind, die van u zelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- Als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat het kind daardoor het contact met u zal verbreken.

Bekend maken identiteit van melder

Als in het zorgteam wordt vastgesteld dat er reële vermoedens bestaan van kindermishandeling of huiselijk geweld en hierover niet met de ouders gesproken of tot een aanpak gekomen kan worden, zal besloten worden tot een melding. Een melding wordt door een professional in principe op naam gedaan. Dat betekent dat ook de ouders te weten zullen komen door wie er gemeld is. Die professional kan dan te maken krijgen met agressieve reacties van ouders of een totaal gebrek aan medewerking rond een kind.

Leerkrachten of intern begeleiders van scholen zijn vanuit dat oogpunt vaak erg huiverig voor het melden. Naast hun eigen gevoel van veiligheid gaat het hierbij vooral om het belang van het kind. Dat belang is immers niet gediend bij een slechte of verbroken relatie tussen locatie en ouders. Ook komt het regelmatig voor dat ouders in zo'n situatie het kind van locatie halen en aanmelden bij een locatie waar men van niets weet. Dat is zeker niet in het belang van het kind.

Daarom is het meestal aan te bevelen dat een andere professional dan de beroepskracht of intern begeleider de melding doet, bijvoorbeeld iemand van de jeugdgezondheidszorg. Echter, die verwijzen, vanuit het principe dat degene die het dichtst bij de informatie / het kind zit zou moeten melden, vaak terug naar de locatie. De afweging wie de melding doet zal in elke specifieke situatie

nadrukkelijk gemaakt moeten worden. Ook andere professionals, zoals de maatschappelijk werker, kunnen immers belang hebben bij een vertrouwensrelatie met de ouders.

Het zorgteam is de aangewezen plek om afspraken te maken over het vermelden van de herkomst van gegevens. In sommige gevallen heeft een beroepskracht, zoals een leerkracht of huisarts op grond van wettelijke regels het recht om anoniem te blijven ten opzichte van het gezin. Namelijk wanneer bekendmaking van zijn / haar identiteit:

- Een bedreiging vormt of kan vormen voor het kind of voor andere (minderjarige) kinderen in het gezin;
- Een bedreiging vormt of kan vormen voor de beroepskracht of voor de medewerkers van de beroepskracht, of;
- Leidt of kan leiden tot een verstoring van de vertrouwensrelatie met het kind of met het gezin waartoe het kind behoort.

Als met de beroepskracht wordt afgesproken dat hij/zij anoniem blijft voor het gezin, dan zorgt het meldpunt ervoor dat de informatie zo in het dossier wordt opgeslagen, dat de ouders ook uit het dossier de identiteit niet kunnen achterhalen.

De melding wordt onderbouwd met zoveel mogelijk feiten en gebeurtenissen, die geconstateerd zijn door de locatie en de zorgpartners. Het zorgteam overlegt bij de melding met het meldpunt wat zij na de melding, binnen de grenzen van hun gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunnen doen om het kind en de gezinsleden tegen het risico van huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen of escalatie te voorkomen.

Verdeling van verantwoordelijkheden voor het zetten van de stappen en het beslissen over het al dan niet doen van een melding

- Alle leerkrachten, pedagogisch medewerkers, de intern begeleider en de directie van de locatie. Stap 1 is specifiek de taak van de leerkracht/pedagogisch medewerker. Vanaf stap 2 kan de leerkracht/pedagogisch medewerker/ gebruik maken van de expertise van de intern begeleider, schoolmaatschappelijk werk en/of de directie.
- Verantwoordelijk voor het besluit in stap 5 voor het al dan niet doen van een melding is de directeur, in overleg met de intern begeleider;
- Vrijwilligers werkzaam op onze locatie, melden mogelijke signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld bij de leerkracht/pedagogisch medewerker waarbij het kind in de groep zit. De vervolgstappen worden gezet door de leerkracht/pedagogisch medewerker, eventueel in samenspraak met intern begeleider en/of directeur.

Verantwoordelijkheden van Kits Primair

Gelet op de Wet verplichte meldcode draagt het bevoegd gezag van Kits Primair er zorg voor dat:

- Er binnen de organisatie een meldcode beschikbaar is die voldoet aan de eisen van de wet;
- Er binnen de organisatie bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- Regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering worden aangeboden, zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code. Jaarlijks zal worden overwogen in hoeverre deze trainingen binnen Kits Primair een plaats kunnen krijgen.
- De meldcode wordt opgenomen in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers;
- Er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- De meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- De werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zo nodig acties in gang worden gezet om de kennis over en het gebruik van de meldcode te bevorderen.

Bijlage | Afwegingskader

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs & Opvang en Leerplicht.

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 tot en met 3 van de Meldcode doorlopen en

A: Op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: Ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn locatie is op de hoogte (in geval het vermoeden door locatiemedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode schatten wij als locatie (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3.

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn locatie¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

¹ Hierbij valt te denken aan functionarissen uit de 2e lijn-ondersteuning op de locatie, altijd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (dus geen docenten, wel een intern begeleider, een vertrouwenspersoon, een orthopedagoog, een schoolpsycholoog, een schoolmaatschappelijk werker,)

² Betrokken functionarissen vanuit de gemeente. Per gemeente verschillend; hierbij valt te denken aan de leerplichtambtenaar of een medewerker van een buurt- of wijkteam dat betrokken is bij de locatie of een medewerker van de GGD/Jeugdgezondheidszorg.

³ Aanbeveling: spreek een nazorgtraject af. Leg termijnen en verwachtingen vast.

Begrippen en definities

Algemene meldnormen	
Het doen van een melding bij Veilig Thuis van mogelijk huiselijk geweld of mogelijke kindermishandeling is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk:	
Meldnorm A	In alle gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.
Meldnorm B	In alle andere gevallen waarin de aandachtfunctionaris/leerplichtambtenaar meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Meldnorm C	Als een aandachtfunctionaris/leerplichtambtenaar die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Acute onveiligheid, structurele onveiligheid en disclosure	
Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens-)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht of een poging daartoe; • Poging tot verwurging; • Wapengebruik; • Geweld tijdens de zwangerschap; • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar; • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex-) partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking); • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel; • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt; • Vrijheid beperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn; • Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs; • Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling; • Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene; • Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken; • Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt; • Et cetera.

Structurele onveiligheid	
Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst.
Voorbeelden	• Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige (psychosociale, relationele) problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/ of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden; • Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger; • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken; • Escalerende vormen van stalking in partnerrelaties; • Minderjarige die geregeld getuige is van huiselijk geweld tussen ouders; • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben; • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden; • Et cetera.

Disclosure	
Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Als een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/verzorgers bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-) partnerstalking, huwelijksdwang, mensenhandel, eerdergerelateerd geweld en oudermishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer. Bij de keuze voor wel/niet melden staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop.

Bijlage | Signaleringslijst

Locatie		Initialen	
Groep		Invuldatum	

Materiële omstandigheden

Signaal	Ja	Nee	Aanvullingen
1. Er zijn problemen betreffende de woning waarin het kind woont.			
2. Het kind krijgt onvoldoende materiële verzorging of er is sprake van onvoldoende investering in algemeen gangbare uitgaven.			
3. Het gezin/het kind heeft financiële problemen of is afhankelijk van een uitkering en/of anderen.			
4. Het gezin/het kind woont in een buurt die ontoereikend of onveilig is voor het grootbrengen/ opgroeien van kinderen.			
5. Het gezin/het kind heeft geen vaste woon- of verblijfplaats of verhuist vaak.			

Gezondheid, lichamelijk functioneren, seksualiteit en verzorging

Het leefgebied 'Gezondheid' betreft de lichamelijke en de geestelijke gezondheid van het kind en/of de ouder(s) en het functioneren en de ontwikkeling van het kind.

Signaal	Ja	Nee	Aanvullingen
1. Het kind heeft problemen of een stoornis op het gebied van het emotionele en/of sociale functioneren en/of het gedrag.			
2. Risicovol gedrag van de ouder(s) en/of inadequate lichamelijke en medische verzorging die de (ongeboren) jeugdige kan schaden			
3. Het kind heeft (onverklaarbaar) letsel en/of lichamelijke klachten die op kindermishandeling of jeugdprostitutie kunnen wijzen.			
4. Het kind is minderjarig en (aanstaand) ouder.			
5. Er is sprake van middelenmisbruik (alcohol, drugs, medicatie), gok- of computerverslaving bij het kind en/of de ouder(s)/ander gezinslid.			
6. De ouder (of een ander gezinslid) heeft fysieke/zintuiglijke problemen en/of handicaps, sociale, emotionele, cognitieve of gedragsproblemen en/of een specifieke emotionele, gedrags- of persoonlijkheidsstoornis.			
7. Ingrijpende gebeurtenissen (life events).			

Opvoeding & gezinsrelaties

Het leefgebied 'Opvoeding & Gezinsrelaties' betreft de pedagogische en relationele condities in het gezin waarin het kind opgroeit.

Signaal	Ja	Nee	Aanvullingen
1. Er is onenigheid binnen het gezin of tussen de ouders en/of de relatie tussen jeugdige en ouders is problematisch			
2. Het kind is slachtoffer van kindermishandeling.			
3. De ouders hebben problemen in de opvoeding van het kind en/of er zijn factoren die het ouderschap bemoeilijken.			
4. Er is sprake van een civielrechtelijke kinderbeschermingsmaatregel.			
5. Er zijn problemen met veranderingen in de gezinssamenstelling (die voor instabiliteit in het gezin zorgen).			

6. Er is sprake van hulpverlening aan een gezinslid vanwege ernstige problematiek			
7. Een ander gezinslid dan het kind is betrokken bij criminele activiteiten			

Onderwijs & Kinderopvang

Het leefgebied 'Onderwijs & Kinderopvang' betreft het onderwijs, kinderopvang en/of gastouderopvang. Daarnaast gaat het ook om de omstandigheden die de onderwijssituatie van het kind kunnen beïnvloeden.

Signaal	Ja	Nee	Aanvullingen
1. Het kind heeft problemen in het cognitief functioneren, leren en prestaties			
2. Het kind is van school/kinderopvang/gastouderopvang gestuurd.			
3. Het kind wisselt veelvuldig van locatie.			
4. Het kind is leerplichtig en gaat niet naar school.			
5. Kenmerken van de dagbesteding die op problemen en/of risico's kunnen wijzen.			
6. Kenmerken van onderwijs, kinderopvang, gastouderopvang en/of betrokkenheid ouder(s) die op problemen en/of risico's kunnen wijzen.			
7. Kenmerken van opleiding/ werk/betrokkenheid ouder(s) die op problemen en/of risico's kunnen wijzen.			

Sociale omgeving buiten het gezin

Het leefgebied 'Sociale omgeving buiten het gezin en de locatie' betreft de omgeving (en met name de relaties in die omgeving) van het kind buiten het gezin en buiten locatie/werk en het gedrag van het kind in die omgeving. Dus bijvoorbeeld de kwaliteit van vriendschapsrelaties, het gedrag van het kind (en evt. overlast/criminaliteit) op straat en openbare plekken (kinder- en jongerenwerk in buurthuis, winkels, cafés, etc.).

Signaal	Ja	Nee	Aanvullingen
1. Er is sprake van een gebrekkig(e) (interactie met het) sociaal netwerk van de ouders en/of het kind heeft geen hobby's of interesses.			
2. Het kind en/of ouders maken geen of weinig gebruik van (sociale) voorzieningen en/of zijn onbereikbaar voor voorzieningen en/of zijn zorgwekkende zorgmijders.			
3. Het kind en/of zijn ouders ervaren uitsluiting, discriminatie of intimidatie/pesterij als gevolg van het behoren tot een specifieke groep.			
4. De relatie tussen het kind en leeftijdsgenoten en/of volwassenen is problematisch.			
5. Het kind en/of zijn ouders hebben in de leefomgeving gedragsproblemen of zijn betrokken bij criminele activiteiten			
6. Het kind is slachtoffer van criminaliteit.			
7. Het kind is makkelijk beïnvloedbaar door anderen en daardoor kwetsbaar			

Specifieke en andere signalen

Wat heeft de locatie nu of eerder gedaan om het probleem aan te pakken, de situatie te veranderen?
Heeft een externe organisatie nu of eerder iets gedaan om de probleemsituatie te veranderen? Indien er een diagnose is gesteld, geef aan welke.
Probleembeschrijving Waar maakt u zich zorgen over? Wat neemt u concreet waar aan problemen bij het kind, op locatie, in gezin of sociaal netwerk? Hoe vaak en in welke situatie(s) doet het probleem zich voor? Hoe lang speelt het probleem al? Omschrijf duidelijk de kern van het probleem dat aangepakt moet worden.
Eerdere of lopende aandacht, onderzoek, hulp of begeleiding
Wat heeft het kind in uw optiek nodig aan ondersteuning, zorg of hulp? Ziet u bij het kind, locatie, gezin en/of sociaal netwerk aangrijpingspunten om de probleemsituatie aan te pakken?

Bijlage | Meldcode Kindermishandeling app

Naast het zorgvuldig uitvoeren van de stappen uit deze meldcode, is er een app beschikbaar waarin ook de nodige informatie en adviezen kunnen worden gevonden. Deze app, genaamd “Meldcode Kindermishandeling”, is beschikbaar op Android- en Appledevices.

Waar de meldcode app afwijkt van dit protocol, wordt het protocol als leidend behandeld.

De app ‘Meldcode kindermishandeling’ is speciaal voor beroepskrachten uit de kinderopvang: kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en gastouderopvang. De app is laagdrempelig en praktijk gericht.

Met deze app kun/vind je:

- De stappen uit de officiële meldcode kindermishandeling inclusief afwegingskader doorlopen;
- Informatie m.b.t. kindermishandeling en seksueel grensoverschrijdend gedrag vinden;
- Tips;
- Downloads (signalenlijsten, protocol etc.);
- Voorbeelden;
- Veelgestelde vragen.

Het Protocol ‘kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag’ kent drie delen die alle drie in de app zijn opgenomen:

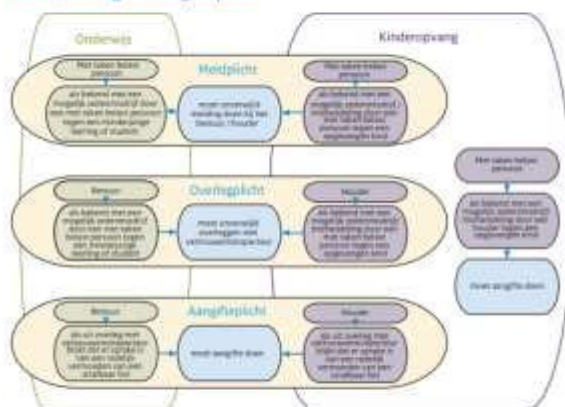
1. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in de thuissituatie (inclusief afwegingskader)
2. Meldplicht bij een vermoeden van een gewelds- of zedendelict door een medewerker
3. Seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

Met een paar klikken navigeer je door de route die voor jou op dat moment van toepassing is.

Ook vind je in deze app algemene informatie zoals signalenlijsten, tips voor gesprekken met ouders en kinderen, wie waarvoor verantwoordelijk is, informatie over seksuele ontwikkeling bij kinderen, voorbeelden uit de praktijk en meer.

Door het gebruik van deze app worden geen cookies of andere zaken opgeslagen. Er worden geen gebruikersgegevens verzameld of bewaard. Het gebruik is volledig anoniem.

Meld-, overleg- en aangifteplicht

Vertrouwensinspecteurs Inspectie van het Onderwijs

0900 111 3 111 (lokaal tarief)
alle werkdagen, 08.00-17.00u

www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/vertrouwensinspecteurs/

Inspectie van het Onderwijs, september 2022

Vertrouwensinspecteurs voor onderwijs en kinderopvang

een luisterend oor en een goed advies

In het onderwijs en de kinderopvang kunt u worden geconfronteerd met onwenselijke situaties.

Als u te maken krijgt met of kennis heeft van:

- mogelijke seksuele intimidatie en seksueel misbruik
- psychisch en fysiek geweld
- discriminatie en radicalisering

kunt u terecht bij de vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs.

De vertrouwensinspecteur luistert, informeert en adviseert. Samen met u probeert de vertrouwensinspecteur tot de juiste vervolgstappen te komen.

In een aantal gevallen is het verplicht onverwijld contact op te nemen met de vertrouwensinspecteur. In het schema in deze folder ziet u in welk geval en voor wie die verplichting geldt.

U kunt de vertrouwensinspecteurs iedere werkdag tussen 8.00 en 17.00 uur bereiken op 0900 111 3 111 (lokaal tarief).

Onderwijs

Besturen, directies, medewerkers, vertrouwenspersonen, ouders en leerlingen/studenten kunnen de vertrouwensinspecteur bellen wanneer in of rond de school signalen zijn over:

- mogelijke seksuele intimidatie en seksueel misbruik
- psychisch en fysiek geweld
- discriminatie en radicalisering

Een bestuur is verplicht onverwijld te overleggen met de vertrouwensinspecteur over een mogelijk zedenmisdrif door een met taken belast persoon tegen een minderjarige leerling/student.

Kinderopvang

Houders, medewerkers, gastouders en ouders kunnen de vertrouwensinspecteur bellen wanneer in of rond een kinderopvanglocatie signalen zijn over:

- mogelijke seksuele intimidatie en seksueel misbruik
- psychisch en fysiek geweld

Heeft een houder een vermoeden van een mogelijk zedenmisdrif of een mogelijke mishandeling van een opgevangen kind door een met taken belast persoon, dan is hij verplicht onverwijld te overleggen met de vertrouwensinspecteur. Betreft het vermoeden de houder zelf, dan is een met taken belast persoon verplicht direct aangifte te doen.

Wat doet de vertrouwensinspecteur?

De vertrouwensinspecteur luistert en informeert. Zo nodig adviseert de vertrouwensinspecteur, bijvoorbeeld over het indienen van een formele klacht of het doen van aangifte.

Als uit een gesprek van een bestuur of een houder met de vertrouwensinspecteur blijkt dat er sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit, wijst de vertrouwensinspecteur hen op de aangifteplicht.

Meld-, overleg- en aangifteplicht

Zie ook het schema op de achterkant.

Als u te maken krijgt met of weet heeft van mogelijk seksueel misbruik of seksuele intimidatie (zedenmisdrif) door een met taken belast persoon tegen een opvang-kind, minderjarige leerling of student, dan geldt de meld-, overleg- en aangifteplicht. Voor de kinderopvang geldt deze plicht nadrukkelijk ook voor mishandeling.

De onverwijld meldplicht geldt voor medewerkers van scholen en van kinderopvanglocaties.

De onverwijld overleg- en aangifteplicht geldt voor schoolbesturen, houders van kinderopvangorganisaties en gastouderbureaus. Een met taken belast persoon in de kinderopvang moet ook aangifte doen als hij een vermoeden heeft van een zedenmisdrif of mishandeling door de houder.

Als u twijfelt of er sprake is van seksueel misbruik of seksuele intimidatie, of van mishandeling van een kind of leerling, neem dan altijd contact op met de vertrouwensinspecteur.

Bijzondere geheimhouding

De vertrouwensinspecteur moet, als het een geval van seksueel misbruik of seksuele intimidatie betreft, geheimhouden wat hem door slachtoffers of hun vertegenwoordigers is toevertrouwd.

Vrijstelling aangifteplicht en verschoningsrecht

De vertrouwensinspecteur is vrijgesteld van het doen van aangifte bij een melding van een vermoeden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie. De vertrouwensinspecteur hoeft in rechtszaken dan ook geen getuigenis af te leggen van wat onder zijn bijzondere geheimhoudingsplicht valt.

Geen waarheidsvinding

De vertrouwensinspecteur luistert, informeert en adviseert. Hij doet geen onderzoek of een melding terecht is. In het geval van mogelijke strafbare feiten kan de politie aan waarheidsvinding doen.

Bijzondere begrippen

- **Zedenmisdrif:** Wetboek van strafrecht (Titel XIV: misdrijven tegen de zeden). Zaken als een leraar die een seksuele relatie met een minderjarige leerling heeft, een pedagogisch medewerker die kinderen op een ongepaste wijze aanraakt of een leraar die een leerling via sms'jes benadert met als uiteindelijk doel het maken van een seksueel contact ('grooming').
- **Met taken belast personen:** leraren, pedagogisch medewerkers, ondersteunend personeel, gastouders, stagiairs en vrijwilligers.
- **Houder kinderopvang:** een ondernemer die een kindercentrum of gastouderbureau exploiteert.
- **Schoolbestuur:** orgaan dat eindverantwoordelijk is voor zijn school/scholen en de kwaliteit van het onderwijs.

IKC 't Hieker Nust
Westeinde 6
9415 PJ Hijken
0593-525136
www.ikcthiekernust.nl

Integrale kindcentra Midden-Drenthe

IKC de Bosvlinder
kinderopvang en openbaar basisonderwijs

IKC de Bosvlinder
Bosweg 1
9414 BD Hooghalen
0593-592317
www.ikcdebosvlinder.nl

IKC Harm Smeenge
Hofstraat 18
9411 LB Beilen
0593-522615
www.ikcharmsmeenge.nl

IKC de Lindelaar
Homaat 2
9431 MK Westerbork
0593-331998
www.ikcdelindelaar.nl

IKC meester Siebering
Haarweg 27
7938 PS Nieuw-Balinge
0528-321355
www.ikcmeestersiebering.nl

IKC de Meenthe
Floralaan 1A
9421 NP Bovensmilde
0592-412973
www.ikcdemeenthe.nl

IKC Pieter van Thuyt
Prof. dr. Obbinkstraat 3
9423 PR Hoogersmilde
0592-459043
www.ikcpietervanthuyt.nl

IKC de Wenteling
Schiphorsten 2
9437 TD Balinge
0593-552441
www.ikcdewenteling.nl

IKC Prinses Margriet
Prinses Margrietstraat 1
9422 El Smilde
0592-412302
www.ikcprinsesmargriet.nl

IKC G.A. de Ridder
Het Spiek 2
9411 KV Beilen
0593-522030
www.ikcgaderidder.nl

IKC Zuiderenk
Drijberseweg 2
9418 PW Wijster
0593-562250
www.ikczuiderenk.nl

